

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 órára 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 4 frt 50 kr, 1 órára 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden követezőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A béke apostolai.

Arad, szeptember 16.

Az interparlamentáris békekongresszus tagjai ez idén Budapestet jelölték összejövetelük helyéül, és holnap megkezdik tanácskozásukat. A közkeletű, hétköznapi bölcsesség nem sokat ad e tiszteletreméltó testületre s mit sem vár működésüktől. A mult tanúságaira támaszkodva s az egyesek úgy mint nemzetek létért való küzdelmének kényszerűségét tekintve, a fejlődésnek más feltételét nem képzelheti, mint a küzdelmet, mely az erősebb, ügyesebb, életrevalóbb győzelmét biztosítja a gyöngébb, élehetlenebb fölött.

Hát annyi bizonyos, hogy aki ma az „örökbékében” reménykedik, az gyermeteg álmodozó, de viszont másrésről az, aki tagadja a humanizmus hatását az „örökharc” szertelenségének enyhítésében, az félreismeri az emberi társadalom fejlődésében a magasabb irányt, az erkölcsi törvényt.

Igaz ugyan, hogy az emberi társadalom evolúcióiban is ugyanazon törvények az irányadók, melyek az egész természetben uralkodnak, de nem lehet tagadni, hogy az emberben megnyilatkozó isteni szikra, az öntudat visszahat a természet rideg, kiméletlen törvényeire és azokat oly célok felé irányítja, melyek jelentőségéről ma, az emberiség gyermekkorában tiszta fogalmunk nincs és nem is lehet.

Akik tehát dicséretes hévvel azon igyekeznek, hogy a népek egymás ellen való harczrakelésének ezer és ezer ember, egész generációk tömeges legyilkoltatá-

sának alkalmatosságait apaszszák, az elkerülhetetlen háboru szörnyűségeit enyhítsék, azok nemcsak nemes törekvéssel buzgólkodnak, hanem ésszerűen és gyakorlati haszonnal is közreműködnek az emberi boldogság ideális céljainak megvalósításában, mert ugyanazon csapást követik, melyen az emberi szellem halad az anyagi világ fölötti uralmának megalapításában.

Kétségtelen, hogy úgy egyesek, mint egész népek, anyagi jólétének szellemi téren való haladásának, az egész mostani civilizációnak alapját azon tartós nemzetközi béke képezi, mely Isten különös kegyelméből már több mint egy negyed század óta uralkodik a Nyugat művelt népcsaládai között, és kiszámíthatatlanul nagy volna a nyomorúság, mely egy konfliktáció esetén világrészeink összes népeire súlyosodnék magát a győzött sem véve ki; viszont kétségtelen, hogy e katasztrófa kitörését a hivatott tényezők közös akarásával ha nem is örökre megakadályozni, de oly hosszú időre sikerülhet elhalasztani, mely a jelenkornak a békét, a civilizáció akadálytalan előhaladásának és elterjedésének e feltételét, biztosíthatná.

Az erre hivatott tényezők — hála a népszabadságra fektetett államformáknak és intézményeknek — első sorban az egyes népek törvényhozói, a kik ha mindenütt nem is közvetlen, de bizonyára közvetve megtudják, ha egyetértőleg akarják akadályozni azt, hogy a nemzetük sorsát intéző államhatalom könnyedén háborut kezdjen.

A Budapesten tanácskozásra gyűlt in-

terparlamentáris kongresszus tagjai ily törvényhozókból állanak és ha egyebet nem tesznek, minthogy eszméiket kölcsönösen kicserélik, a gyűlésen képviselt nemzetek érdekei, céljai felől tudomást szereznek, ha egymást megértik, akkor már sokat, igen sokat tettek arra nézve, hogy az érdek ellentétek adott eseteiben könnyebben rátaláljanak a kiegyezés, a megalkuvás útjára.

E békeapostolok magasztos feladatát megkönnyíti a monarchák tartózkodó idegenkedése a háboruk esélyeitől, melyek a forrongó társadalomban oly következményeket idézhetnének elő, hogy magára a monarchikus elvre válhatnának végzettsé s a győző és legyőzött trónját egyaránt megingathatnák.

Öszinte örömmel üdvözljük a békekongresszus tagjait hazánk fővárosában, Budapesten, mert meg vagyunk győződve róla, hogy a nemzetközi béke érdekében való üdvös fáradozásaik mellett hazánkra különösebb haszon is fog hárulni itt időszerűből. Bizton remélhetjük, hogy a hivatalos néplázítók ellenünk szórt rágalmainak alaptalanságáról a közvetlen tapasztalatok folytán meggyőződést szerezve, ezután helyesebben fogják megítélni a magyar nemzet jelentőségét és azon szerepkört, melyet a civilizált népcsaládok közt elfoglalt, és becsületes törekvéssel dicsőségesen be is tölt.

Apponyi ipolysághl beszédével foglalkozik a „Pol. Corr.” egy budapesti közleménye s azt mondja, hogy az a beszéd nemcsak a Bánffy-kormány ellen, hanem egész Magyarország ellen intézett hadüzenet, a meny-

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Nagymama.

— Összéből. —

A komorna alig észrevehetően vonta félre a kárpitot, titokzatosan intett az államtanásosnénak s odaadott neki egy kis czédulát. Az államtanásosné elolvasta, odament a férjéhez és szó nélkül adta oda neki.

— Gratulálhatsz, nagymama lettem! mondá kissé gunyosan.

— Ugy ám, gratulálok! ... Nagymama, gratulálok!

— Ideje is már, mondá mélabus mosolylyal Jelena asszony s azután, más hangba csapva át, hozzátette:

— Megittad már a teádat?

— Meg ... A lányunkhoz mégy?

— Oda.

— Hivatalos óra után majd én is elmegyek. Ma korán zárunk ...

Kezet oszokolt a feleségének s kifelé indult. Az ajtóban megállott.

— Szeretném tudni, hogy Alekszej kit kínál meg a komasággal. A grótot szeretted volna, de az elutazott. Ugy hiszem, majd ...

S be sem várva a felesége választát, eltűnt. Jelena asszony egy pár pillanatig még az ebédióban maradt, forgatta kezében a czédulát s aztán átment a hálószobába.

— Nagymama ... — mormolá a tükör

előtt megállva. — Nagymama! ... Milyen csuf szó!

Ugy érezte, mintha ez a szó megvénitette, egyszerre öreg asszonynya tette volna s mintha a tükör sem azt mutatná már neki, a mit tegnap mutatott. Haragudott arra a szóra, a tükörre, a leányára, meg a vejére, de legkivált a férjére.

— Neki persze mindegy, ő nem bánja hogy már itt az ideje, — és gratulál ... Mihez?

Ahhoz, hogy ő nagymama lett s hogy ezzel mindennek vége?

S Jelena asszony sóhajt s még egyszer a tükörbe néz.

Igen, vége mindennek.

De mi mindennek?

Mit látott ő, mit adott neki az élet mostanáig? Tizenkilenc éves korában lett a felesége a negyvenéves kishivatalnoknak s úgy élt vele, mint a kishivatalnokok élnek. Egyetlen leánykáját intézetbe adta s csak öt esztendő óta élt igazán. A férjének szerenoséje volt a hivatalban. Osztályfőnökből aligazgató s tavaly igazgató lett. Az élet csak most kezdődött s ime ő nagymama! Vége minden örömeinek.

A leányt nem szerette túlságosan, de mégis szerette. De most úgy tetszett neki, mintha mégis csak jobb lett volna, ha nem lett volna gyermeke. Eléinte Jelena asszony büszke volt az ő felnőtt, deli, szépvállu leányára.

S amikor a leány olyanvőlegányre tett szert aki fiatal és gazdag volt s előkelő összeköttetései voltak, örült, mint minden más anya, annyival inkább, mert jövődöbeli veje udvarias volt vele szemben és gyakran ölelőzt arra, hogy a mama milyen fiatal még.

Es most nagymama! ...

Korra nem volt már fiatal, de azt mostanáig senki sem vette még észre. Negyven esztendő nem olyan nagy sor még és sok esztendő volt még hátra az igazi megvénülésig. Azonkívül pedig a külseje olyan üde maradt, hogy világos nappal sem becsülték többre harmincznál. Eladó leánya volt ugyan, azt mindenki tudta; eljárt vele a társaságokba mindenüvé, de az nem volt baj. Ellenkezőleg kellemes volt, nagyon kellemes. Mindenki csodálkozott s nem akarta hinni, hogy az a szép nagy leány az ő leánya lehetne; hűga ... az igen ... de leánya ... szó sincs róla! Es mindenfelé kellemes dologgot mondogattak neki.

Bezzeg, másképp lesz ez most, hogy az a leány maga is anya, ő pedig — nagyanya lett.

Es folyvást ismételtette ezt a szót, mintha hozzá akarná szoktatni a fülét.

De hiába, nem sikerült. A szó egyre csak kellemetlenül hangzott felizgatta őt és lehetlenné tette az öltözködést ...

Az előszobában megint egy pillantást vetett a tükörbe.

A nyári szakett szorosan simult a dere-

nyiben a lakosság összes rétegeit a legnagyobb romlottság állapotában festi. Ha Apponyi határozottan tiltakozik a fuzió ellen, ne tartson attól, hogy a szabadelvűpárt megkísérli őt határozatában megingatni miután a szabadelvűpárt úgy tekinti a nemzeti pártot, mint a mely ki m u l ó b a n v a n s a fuzió csak a választási kampagnében várható vereségétől mentené meg s erre a mentésre a szabadelvűpárt nem érez magában hivatást. Nem csekély meglepetést keltett Apponyinak az a kijelentése, hogy Magyarországon nem vonható határvonal liberálisok és antiliberálisok közt. Ezt a paradoxont akkor állítja fel, mikor a klerikális néppárt fanatikus agitációt fejt ki minden ellen, a mi liberális. Apponyi persze kénytelen ily szemfényvesztéshez folyamodni mivel számít a néppárt támogatására és egyidejűleg óhajtáná, hogy megóvhassa a liberális ember hírnevét.

A bankkérdés. Az osztrák-magyar bank főtanácsa tegnapi ülésében foglalkozott a kormányok által támasztott követelésekkel a bankprivilegium megújítása tárgyában s megállapította a választ a kormányok azonos jegyzékére. A bank kommunikéje így hangzik:

A főtanács mai ülésében meghatározta a magas kormányoknak e hó 8-áról keltezett jegyzékére adandó választ és megállapította a módokat, a melyek mellett, a bankrésztvényeknek a magas kormányok által teljesítendő kötelező beváltása elejtése esetén, a megújítandó szabadalomnak lejárta után, ha ez ismét meg nem újíttatnék, az államnak a bank irányában fennálló tartozása leírása volna vehető. Ez az előterjesztés azonban a bank jövődéből, a főtanács fentartott elfogadásától vagy visszautasításától függővé tett alapszabályzatának egyéb, részben már megállapított, részben az előadói tanácskozások alapján még megállapítandó szervezeti és pénzügyi határozmányaival összefüggő egészet képez. A főtanács, a felelősségére való utalással odanyilatkozott egyúttal, hogy nem járulna oly határozmányokhoz, a melyek a banknak egységességét és önálló vezetését befolyásolhatnák, vagy illetékességi vitákra okot szolgáltatnának. A főtanács továbbá jóváhagyta, hogy a főintézetek mellett eszentul a banknak összes fiokjai is felhatalmaztassanak aranynak bankjegyek ellenében való beváltására az érvényben levő díjszabályzat szerint.

A képviselőház pénzügyi bizottsága meglepő gyorsasággal tárgyalja le az egyes miniszeri tárcák költségvetéseit. Csütörtökön a honvédelmi, pénteken pedig az igazságügyi tárcának a budgetje kerül tanácskozásának napirendjére. Több bizottsági tag kifejezte azt az óhaját, hogy ezuttal, a rendes szokástól eltérőleg, szombaton is tartssanak ülést s tűssék ki napirendjére az utolsó tárcaköltségvetést, a pénzügyit is. Eként a bizottság már ajdóvó hét folyamán be fogja nyújt-

hatni jelentését a költségvetésről s a házban esetleg október hó elején kezdetét vehetné a budgetvita.

A nemzeti erőért.

— Javaslatok az orvosi kongresszuson. —

Arad, szeptember 16.

Méltán mondotta Wlassics Gyula, hogy a közoktatásügyi kongresszust kivéve nem volt fontosabb a nyár sok kongresszusa között mint az orvosoknak most folyó tanácskozása. Nagyon szoros összefüggés van az orvosok és tanítók működése között. Sokban föltételezi egyik a másikat, sokban kiegészítik egymást, áldásos, eléggé nem méltatható mind a kettő. És a magyar társaság egyformán nem is méltatja mind a kettőt.

A közegészségügyi szakosztály tegnapi tanácskozásain oly tárgyakkal foglalkozott, melyek iránt a művelt társaság minden körében kellene az embereknek érdeklődniök. Azt beszéltek meg, mint kell számon tartani a nemzeti erő legbecsesebb anyagát, magát az embert, annak egészségét és mint lehet gátat vetni annak az eléggé nem fájlató pusztulásnak, mely a lakosságot már a születés után való néhány évben ijesztő módon csökkentti.

Az egészségügyi statisztika előadója volt Thuróczy Károly dr. Nyitramegye főorvosa.

Ertekezése folyamán előadja, hogy a jelenlegi egészségügyi statisztika a lakosság nagymérvű halálzásai okainak kiderítésére nem alkalmas, mert nem terjed ki a lakosság élettani és betegedési viszonyainak kutatására s általában a betegek gyógykezelésének elvére fektetett irányelvek támogatására szolgál csupán. Kimutatja továbbá számbeli adatokkal, hogy a gyermekek gyógykezelése, a körorvosok létszámának szaporítása s általában a kizárólag betegek gyógyítására irányult módszer halálzásai és népszaporulati viszonyainkat nem javította, a lakosság testi szervezetének ellenállási képessége, amint az ujonozási adatok és a gümőkór terjedése is bizonyítja, rohamosan csökken.

Előadja továbbá, hogy hazánk népsűrűsége az európai államok között a tizedik helyen áll, hogy az 1896-ik, különben a halálzás szempontjából eléggé kedvező évben, az ország 26 törvényhatósági joggal fölrüházott városa közül 1, 63 törvényhatósága közül pedig 7 vármegyében volt a halálzás 25 százalékon alul s hogy ez évben az országban 68,000 emberrel több halt meg, mint amennyi más művelt államok halálzásai arányának fönnállása mellett meghalt volna. Midőn még folytatolag kiterjeszkedik a népszaporulatot

hátrányosan befolyásoló egyéb, u. m. törvénytelen születések, az esketések számának apadása, a házassági termékenység csökkenése, a sok helyen divó két gyermekrendszertben rejlő viszonyok számbeli adatainak részletezésére, javaslatba hozza, hogy oly orvosi statisztika létesíttessék, mely nemcsak a halálzás, hanem a betegedés, talaj, ivóvíz, népszokások, élelmi és élvezeti szerek fogyasztásának s egyéb a lakosság közegészségi viszonyait hátrányosan befolyásoló körülmények részletei és okainak kutatásával foglalkozik.

Az előadás végén azon reményét fejezi ki az előadó, hogy az orvosi statisztika életbeléptetésével rövid évtizedek során oly javulás érhető el az egészségügyi viszonyok terén, mely a lakosság számának rohamos fölszaporodását s szervezetének erősödését fogja előidézni.

Faragó Ödön dr. Szeged t. főorvosa tartott ezután előadást és a városok egészségügyi statisztikája tekintetében. Indítványa így hangzik:

I. Mondja ki a kongresszus az ország összes városaira vonatkozó egészségügyi statisztikai szükségességét.

II. Kéréssek fel a magas belügyi kormány, hogy az egészségügyi adatok gyűjtése, feldolgozása és közreadása körül felmerült kívánalmakra tekintettel legyen s azokat részint havonként a „Belügyi Közlöny”-ben, részint pedig szokásos évi jelentésében oly alakban s terjedelemben hozza nyilvánosságra, hogy a városok hygiénáját részleteiben is megismerni s tanulmányozni óhajtó egészségügyi szakközsegeknek, valamint más szakférfiaknak az összehasonlítás czéljaira az eddigieknél fokozottabb mérvben is alkalmas forrásmunka, — a továbbkutatásra pedig iránytadó vezérfonal gyanánt szolgálhasson.

Az előadások után megindult a javaslatok fölött a vita.

Fodor József dr. elmondja, hogy a kongresszus szervező bizottsága azért tűzte a kongresszus napirendjére a statisztika kérdését, mert fel akarja hívni a figyelmet a tudomány e fontos ágára. A statisztikától igen sok függ. Angliában például a statisztikai hivatal működésének köszönhető a közegészségügy felendülése. A rideg számok megtanítják a népet arra, hogy mi okozza a bajokat. Sajnos, hogy Magyarországon az utóbbi időben elhanyagolják a statisztikát, szomorú, hogy az orvosok is közönyösek iránta. Sürgetni kell a statisztikát a közegészségügy terén mindenütt. Megrójja az orvosok amaz eljárását, hogy némelykor hasból csinálnak statisztikát. Az orvosnak lekiismeretét kell felrázni; ha lelkesül a közegészségügyért, a statisztikáért is lelkesülnie kell.

Gróf Teleki Géza országgyűlési képviselő foglalta el azután az előadói széket és előadását a következő javaslattal fejezte be: I. A nemzet érdeke, valamint a humanitás és a közérköloség egyaránt megkívánja, hogy a törvénytelen és elhagyatott gyermekek

kára, az egyszerű kis kalap kokettül csücsült a fején s egészen fiatalosnak tündette fel az arczát. Barna szeme fiatalos tüzzel csillogott s egész arca üde volt még. Még a szája, a kor első árulója, az sem árulta el az évei számát; az ajkák még egészségesen pirosodtak s a foga hófehér volt.

— És mégis nagymama! sóhajtott fel Jelena asszony.

Szép tavaszi nap volt, derűs a verőfény, üde a levegő. A sétáló arczán a természet ébredésének az öröme látszott. De Jelenát mindez nem hatotta meg. Az ő arczának még egyre sötét, bántódott, mogorva kifejezése volt.

A leánya házában először is a veje fogadta, csinos barna férfi, katonás hálaabátban.

— Mama! s különös nyomatékkal szorította meg ezuttal a kezét. — Es Istenem, olyan váratlan volt s mégis azt hittem, hogy megőrülök a várakozásban...

— De most már jól van minden, ugyebár...

A vő megkönnyebbülten sóhajtott fel.

— Igen. Vjera is, a fincska is nagyon jól van. Az orvos azt mondta, hogy semmi baj sincs... Hígyje meg, mama, mikor az orvos bejött hozzám jelenteni, hogy fiám van, sirtam... Sirtam, mint a gyermek, sirtam, és nevettem...

Es úgy tetézett, mintha mindjárt sírva fakadna most is... Vidáman mosolygott,

könny osillogott a szemében s boldogan nézett Jelena asszonyra.

Jelena pedig ránézett a szép fiatal férfira s majdnem sírva fakadt ő is.

Hogy örül ez, milyen boldog — és mily kevésbé hasonlít az ő husz év előtt való férjéhez!

Jelena asszony csak olykor vetett közbe egy-egy rövidke szót a hosszú elbeszélésbe s végre szárazon kérdezte:

— Bemehetek most Vjerához?

— Be, mama... Vjera már kérdezett is.

— Te is velem jössz?

— Nekem nem szabad... Csak egyszer

bocsátottak be hozzá s estig tilos bemennem... Nem vagyok elég higgadt s az izgatottságommal felizgatnám őt is... Mama, velem uzsonnál, ugy-e?

S be sem várva a feleletét, megfogta kezét s hozzátette:

— Kérem... Megterítették.

Azzal kisértett. Jelena pedig belépett a leánya szobájába.

Az ünnepiesen feldisizott hálószoba patika-szagu volt. Vjera ott fektött az ágyban sápadt, de boldog kifejezéssel, vidám arccal. A fehér főkötős bába a kis gyermekkel foglalatzkodott.

Jelena asszony ráhajolt a leányára s megcsókolta.

— Gratulálok... Eppen fiut kívántál magadnak.

Vjera mosolygott.

— Az uram kívánta...

— Mi lesz a neve?

— Péter... Mint nagyapának.

Jelena asszony még egyszer megcsókolta a leányát s megnézte a kis fiát.

— Takaros gyerek, — mondá, jóllehet semmi takarosat nem lehetett még rajta látni.

— Az ám, mondá a bába. — Erős gyerek... szakasztott a papája.

Jelena asszony támaszkodva mosolygott.

— Hogy hogy? Hiszen még nem látható a hasonlatosság...

— Dehogy nem! — mondá méltóságosan a bába. — Egészen az apja: a homloka az orra...

— Igaz, egészen ő, — mondá gyenge hangon Vjera. — Egészen ő.

Bágyadt volt, Jelena észrevette és távozni készült.

— Adieu, gyermekem, aludjál... Estére még eljövök hozzád...

S egészen váratlanul hozzátette:

— Es engem nagymamává tettetek!

— Hja, az idő eljárt! — mondta rá a bába.

A hálószoba ajtaja előtt már türelmetlenül várta Jelenát a veje. Karját nyújtotta neki bevezette az ebédlőbe. Kényszerítette, hogy igyék egy pohár maderiát, egyék egyet-mást s egészen elkábította a saját jelragadtatásával.

megmentésének ügyét fokozottabb mértékben fölkaroljuk.

2. A megmentés módjának meghatározásánál tekintetbe veendő az ország viszonyai, pénzügyi helyzete, az országban jelenleg is fennálló és e célra szolgáló intézmények.

3. Minden magyarországi nőnek módot kell adni, hogy gyermekét az első időben legalább négy héten át maga szoptathassa, ha pedig foglalkozásánál fogva kénytelen gyermekét dajkaságba adni, szükség esetén segílyezni kell, de az eiv fenntartandó, hogy a gyermekéről való gondoskodás első sorban az anyát illeti esetleg a gyermek atyját és csak utolsó sorban vállalja el a község és az állam a főnevelési költséget.

4. Minden dajkaságba adott gyermek az állam felügyelete alatt áll. A községi, vagy körorvos által eszközölt, a törvény által megszabott felügyeleten kívül az állam községe (közegészségügyi felügyelő) minden dajkaságba adott gyermeket évenként legalább egyszer köteles legyen a helyszínen meglátogatni.

5. A törvénytelen és elhagyott gyermek után felmerült költségeket nem szabad egyedül a községek terhére róni.

Nagy lelkesedéssel tette magáévá ezt az indítványt a szakosztály és dr. Schwaizer Ottó meleg szavakban mondott köszönetet Teleky grófnak a kongresszus nevében nagyrészt előadásáért.

Az utazó dinamit.

— A letartóztatott anarkisták. —

Még mindig nem lehet biztosan megállapítani, hogy az az anarkista-összeesküvés, melyet a rotterdami rendőrség angol detektívek segítségével fölfedezett, tényleg a császár élete ellen irányult-e. Orosz nincs egy sem az elfogottak közt, csupa angol és íróni ember, a kik Amerikából jöttek át Európába. Antwerpenben, Rotterdamban és Glasgowban egyidejűleg csípték nyakon a banda tagjait, a kiktől egy másik verzió azt tartja, hogy az angol királyné életére törtek. De akár féniek, akár anarkisták, akár a császár, akár Viktória királyné ellen tervezték gyilkos merényletet, annyi bizonyos, hogy ölni, pusztítani akartak s hogy a szigorú felügyelet, melyet a közép-európai rendőrségek a felforgatókkal szemben gyakorolnak, nagyon is helyén van.

A Reuter-ügynökség jelenti: Hir szerint a letartóztatott dynamitmerénylők ügye anarchista dinamitösszeesküvéssel függ össze melyről az itteni rendőrségnek már, ezelőtt tudomása volt.

Egy amerikai fénibanda, a mely szoros összeköttetést tartott fenn az orosz nihilistákkal, azzal toglalkozott, hogy Angliában el-

Jelena asszony örült, mikor ismét kinn volt az utcán. A leánynál tett látogatás még jobban elkeserítette. Szégyelte ezt magának megvallani, de a szívébe irigység férközött.

A leánya gazdag, fiatal, kedves, szép ura van és fia lett, nem pedig leánya, mint neki. Fin nem tette volna őt ilyen hamar nagymamává.

A főúton volt, a Nevski-Prospekten. Körülte hullámlott az élet. Ilyenkor sétál egész Pétervár. Elegáns hölgyek, kiöltözött urak. Egy ilyen piperés, göndörített bajszú, gondosan fésült ur Jelenát azzal a szemtelenül nyakaskodó pillantással nézegette, amelylyel sok férfi nézegette a losinos nőcskéket. Megállott, előrebocsátotta Jelenát s azután szépen utána ment.

Jelena nyugodtan ment tovább, a gondosan fésült ur utána. Betért, egy mellék-utca-ba; a kísértő színtén. Jelena egypárszor jobbra-balra tért — amaz nem tágitott.

Jelena gunyosan mosolygott. Kedve lett volna hátrafordulni s rászólni az okvetetlenkedőre.

— Ostoba!... Hiszen nagymama vagyok! Erti? Nagymama!

De természetesen nem fordult hátra, hanem az első utcásarkon intett egy bérkocsinak, beült s hazahajtatott.

Oththon migrainet kapott.

követendő több merényletet készítsen elő melyek rémületet keltsenek és állítólag merényletet tervezett a császár ellen is ennek angliai tartózkodása alatt.

Az összeesküvést Melville, a londoni titkos rendőrség főnöke fedezte fel, a ki a banda tagjait, melynek főhadiszállása Antwerpenben volt és a mely bombák előállítására céljából nagy mennyiségű vegyi szereket vásárolt össze szigorúan ellenőriztette.

A banda tagjait abban a pillanatban tartóztatták le, midőn a terv kivitelére minden készen volt.

A merényletek sorát Skóciában kezdték volna meg. A bombákat Belgiumból küldték volna szét.

A rendőrség megerősíti, hogy a Rotterdamban letartóztatott Wallace azonos az az ismeretes bandavezérrel, a ki 1888-ban a glasgowi gázgyárat légberőpítette.

A Havasügynökség szerint Párisban tulzottnak tekintik azokat a belga és angol jelentéseket, melyek szerint a császárnak franciaországi tartózkodása alatt anarchista összeesküvéstől tartanak. A rendőrség minden ovóintézkedést megtett arra nézve, hogy idegen anarchistáknak Franciaországba való jövetelét megakadályozza. A francia anarchistákat szigorú felügyelet alatt tartják.

Az ottani rendőrprefektura semmiféle értesítést sem kapott anarchista letartóztatásáról. Számos lap kételkedik abban, mintha az anarchisták egyáltalán összeesküvést szöttek volna.

Rotterdami sürgöny szerint Wallace, éppugy mint Heimes nevű társa, megtagadja a választ a rendőrbiztos kérdéseire. A rendőrség egy antwerpeni gyógyszerésznek e hó 10-dikéről keltezett számláját találta nála nagymennyiségű vegyszerekről, melyek pokolgépek előállítására szolgálnak. A rendőrség megkerítette Wallacénak egy Boulogneból eredő és e hó 12-ől keltezett levelét is, a melynek egyik része így szól:

„Ha nem mersz Skóciába menni, jöjj Boulogneba, akkor aztán értékes lehetünk. A gyávaság a mi testvéreink közt nem tűrhető.” E levél feladói: Boulogneban elfogták.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 17. —

Száraz. — Meleg.

HIREK.

Arad, szeptember 17.

Naplórend:

Szeptember 17. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Izraelita naptár: Jomkipur, engesztelés ünnepe. — Görög-keleti naptár (szeptember 5.): Zakariás. — A nap két 5 óra 42 perczkor, nyugszik 6 óra 7 perczkor. — A hold két 4 óra 52 perczkor, nyugszik 0 óra 49 perczkor.

Szeptember 21. Katonai lövésár Aradon. Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Bozson.

Szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyv-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonat reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat: személyszállítással d. e. 3.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— délelőtt (csak pénteken). Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. e., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szoborsinig: Személyvonat 2.30 d. e., Radnáiig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon). Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 1.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. e. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. e. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 1.50 d. e., vegyesvonat 11.55 d. e. Mészőhegyesig: Vegyesvonat 2.30 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6 óra 5 percz reggel, 3.55 délután, gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsú napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. e. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. e., 10.55 este, vegyesvonat 10.48 d. e. Szegedről: Személyvonat 8.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 6.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mészőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Nóta az aradi hölgyekről.

— Dankó legújabb dala. —

Piros rózsá minden reggel
Az aradi lány, ha felkel,
Soh'se hervad, mindig virul,
Ha csókot ad, el-el pirul.
Hol mosolyog, hol meg kacaint,
Hol édesen turbékol, mint
A gerle, —
A hetedik menyországra
Visz engem az aradi lány
Szerelme...

Fényes csillag minden este
Az aradi kis menyecske,
Mindig fényes, soh'se halvány,
Ott mosolyog az ég alján.
Ragyogó két szeme párja
A szerelem rózsafája...
Jaj be szép! —
Szerelme, boldogságról
Dalolgatnak az aradi
Menyecskék.

Dankó Pista írta ezt a nótát. A híres népdalköltő, a ki legutóbbi itt léte alkalmából ígéretet tett, hogy az aradi lányokat és menyecskéket száz nap leforgása alatt meg fogja énekelni.

Le sem járt még a kikötött hetáridő a ime, kész a nóta, a dallam is, meg a szövege is. Hogy a dallama milyen, azt még nem tudjuk, de bizonyára sokkal jobb, mint a szöveg. Hiszen Dankó valóságos mestere a dalszínésnek s ha nem is kitűnő poéta, de szívből, lélekből szólnak és országszerte felkaptak az ő fülbemászó szép nótái.

Dankó a jövő héten újra szervezett társulatával Aradra jön s akkor be fogja mutatni az aradi menyecskék és lányok dalát. Bizonyára rövid idő alatt ezt is énekelni fogják szerte a hazában, mint a híres nótafának minden szerzeményét.

Tőlünk a megyében tesz Dankó körutat, még pedig azokon a helyeken, a hol meghívást kapott. Aradon e hó 19-én és 20-án, aztán a következő napokon Pécskán, Pankótán, Borosjenőn, Borossebésen és Kisjenőn mutatja be a legújabb dalt.

Dankó udvarias volt: megénekelte az aradi lányokat, menyecskéket. Legyünk mi is udvariasak s ha idejön, hallgassuk meg a nótáját.

— Személyi hír. Bándi Besső Temesvár szab. kir. város rendőrkapitánya tegnap óta Aradon időzik.

— A városi hivatalnokok kérelme. A városi hivatalnokok silány anyagi dotációja már nem egyszer képezte komoly megvitátás tárgyát s annak úgy erkölcsi, mint nemzetgazdasági káros következményei felett oly megállapodottak a nézetek és tapasztalatok, hogy e kényes kérdés rendezése első sorban is a közérdek szempontjából igényel javítást. A hivatalnokok lakbérilletménye oly viszonyokhoz és állapotokhoz van mérve, melyek ma már fenn nem állanak. Arad városa a legújabbban létesített költséges beruházások folytán impulzust adott a háztulajdonosoknak arra, hogy a lakbéréket tetemesen felemeljék, de ezzel szemben nem adott képességet hivatalnokainak arra, hogy e megnagyobbodott lakbéréket fizethesse. Tegnap délelőtt ez okból Dániel Kálmán városi árvasszéki ülnök vezetése alatt egy küldöttség kereste fel Institoris Kálmán főjegyzőt, helyettes polgármestert, kérvén a visszas állapott megváltoztatását illetve a lakbérilletmény aránylagos felemelését. A főjegyző megígérte a küldöttségnek, hogy az ügyet a maga részéről töle telhetőleg pártolni fogja s kérvényüket Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elé terjeszti s azon meggyőződésnek adott kifejezést, hogy a városi tisztviselők jelenlegi helyzetének javítását, a város érdeke egyáltalán nem fogja negligálni.

— **Mária Dorottya főhercegnő esküvője.** Schönbrunnban tudvalevőleg már hosszabb idő óta terveznek előkészületeket Mária Dorottya főhercegnőnek Fülöp orléanski herceggel ez év őszén tartandó esküvőjéhez. Tekintettel erre, tehát aligha valószínű a bécsi „Vaterland“-nak az a híre, mintha az esküvő nem Schönbrunnban, hanem a budai várkapornában tartatnék meg, még pedig, a mire a „Vaterland“ a fősztyl helyezi, a polgári házasság mellőzésével. Ugyanezt állítja különben a „Veszprémi hírlap“ is, mely a veszprémi püspöknek a közlönye. A „Vaterland“ hírére vonatkozólag Budapestről azt írják egy bécsi lapnak, hogy hiteles helyről nyert információ szerint ezen, ultramontán részéről nyilván tendenciózus szándékkal világga bocsátott hír valótlán. Az esküvő programját már augusztusban végleg megállapították a kompetens tényezők oly módon, hogy az esküvőt a királynak Magyarországból Bécsbe visszatérése után november havában Bécsben illetőleg Schönbrunnban tartják meg. E megállapodáson senki nem akart változtatni. A főt jelzett hír terjesztői azonban nyugodtak lehetnek afelől, hogy Magyarorszában a mérvadó tényezők egyike sem kételkedik abban, hogy minden esketést, mely Magyarországon végbemeget, a polgári esketésnek kell megelőzni.

— **A vármegyék dotációját évről-évre emelni kénytelen a törvényhozás** a megszávozott összegek mégsem elégségesek az adminisztráció elődázhatlan igényeinek kielégítésére. Az idén is előreláthatólag több mint ötven ezer forintnyi túlkiadás fog ezen a címen fölmerülni, mert a vármegyék által megállapított költségzaporodások annyi figyelemre méltó indokkal voltak támogatva, hogy a közszolgálat hátránya nélkül nem hagyhatta azokat figyelmen kívül a belügyminiszter. Eme túlkiadáson felül még mintegy nyolcvannégyezer forintnyi többszükséglet fog előállni a jövő évben, amelyből szintén már tényleg engedélyezett új állásoknak illetményei, részint elvileg már engedélyezett, közszolgálati építkezések költségei lesznek fedezendőek.

— **Vásárlások az ezredéves kiállításán.** Az alábbi felhívás közlésére kerestünk meg: Az ezredéves országos kiállítás általánosan elismert erkölcsi sikerét nagy mértékben előmozdítaná, ha a hazafias közönség a kiállító iparosok által hozott áldozatokat kellőképpen méltányolná. Ez természetesen első sorban a kiállított tárgyak megvásárlása által történhetik. Előkelő körök és általában nagy fogyasztó közönségünk a kiállításán meggyőződhetnek a magyar ipar versenyképességéről és számos oly kitűnő tárgyat találnak az ipari csoportokban, a melyeknek megvásárlása által jelentékeny szolgálatot tehetnek a kiállításban részt vett iparosoknak. Az ezredéves kiállítás messzeható jelentőségénél fogva is bizonyára sokan kívánnak egy-egy emléket beszerezni, hogy a későbbi nemzedékek méltánylását is biztosítsák a nagy nemzeti ünnep e méltó kerete számára. Felhívjuk tehát a mélyen tisztelt közönséget, hogy a kiállítás hátralevő rövid idejét egyrészt szükségleteik fedezésére, másrészt emléktárgyaik bevásárlására a legjobban felhasználni sziveskedjék, hogy a hazai ipar iránt való elismerését [az ezredéves ünnep alkalmából] méltóképpen kifejezésre juttassa. Budapest, 1896. szeptember 15-én. Az országos iparegyesület nevében: Gróf Zichy Jenő elnök. Gelléri Mór aligazgató.

— **A hosszú nap.** Az este, midőn a nap a nyugati égbolton aláhanyatlott, köszöntött be a zsidók legnagyobb ünnepe, legnagyobb bűjtje, a hosszú nap, a Jom Kipur. — A vezeklés, a bűnbánás napja. Megtelik ma a templom hi-

vőkkel, a legmegátalkodottabb is elmegy, tekint a templom tájékára, hogy rá gondoljon a nagy Jehovára, a mindenhatóra, Izrael egyedül való istenére, ki az engesztelő napon alátékint a hivekre, honnan az alázkodás a magasba szállás érzései szállanak fel hozzá imákba törve. S benn a templomokban éhen és szomjan mondják a hosszú imákat, zengik a mélabus, a megható dallamu keserveket, a szíveket megindító elegiákat, a nyilvános gyónást. — A vének felveszik magukra patyolat bő ruháikat, halotti ruháikat, melyben eltemetkezni kívánnak. S fehér ruháikban, imakendőbe burkolózva zokogják el a gyarló lét esélyeinek panaszát s könyörgik a bűnbánatot. — Megindító mélység nyilatkozik e nap ritmusában. A frigszekevény többszöri feltárása s a földre boruló imádkozók a frigszekevény előtt. A fülledt való légben zengenek a zsoltosnák, a himnuszok, a hatalmas szótárok, s az ég kapui is nyiladoznak az imádkozók előtt. S mint a hitmonda tartja, letékitenek a szerafo és kherubok s bejegyzik a nagykönyvekbe minden szívnek áhitatos indulatát. Az este már hallatszott a zsinagógában a Kohl Nidre szép melodiája. A nagy ünnep miatt ma az israhelita kereskedők üzletei zárva lesznek.

— **Haldokló képviselő-jelölt.** A szegedi tanító-képző volt tanára, Barth István, ki az ösmert Lepényi-ügy miatt Szegedről elkerült s most Battonyán néppárti programmal képviselőnek akart fellépni, — mint nekünk írják — haldoklik. A múlt hetekben nagyon exponálta magát a törökbecsei járás néppárti képviselő jelöltje mellett s úgy látszik a sok utazgatásban fázott meg oly annyira, hogy életben maradásához alig van remény.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Egy viruló szépségű, élete legszebb tavaszán levő leány öngyilkosságáról ad hírt a gyulai levelezőnk. — Az öngyilkosság híre nagy feltűnést keltett nemcsak a községben, de az egész vidéken is, mert a fiatal, kedves leánykát, a ki csak ismerte, meggondolt, komoly leánynak tudta, ki ábrándképek után sohasem furkosott. — De ki láthatott be a szíve titkába? Az esetről levelezőnk a következőket telefonozza: Podhorszky Ilona 18 éves leánya már napok óta tartózkodott Olosz Lajos ágyai jegyzőnél, ki neki sógora volt s kinél minden évben töltött vendégként egy pár hetet. — A leánya vig természetű rövid idő alatt meghódította a környék fiatalembereit, mely valóságos hódolattal vette őt körül, de a leány soha kivételt köztük nem tett. Tegnap délelőtt a rendes jó kedéllyel kelt fel s forgolódott nővére körül, míg nem egy alkalmas pillanatban sógora szobájába rohant s annak falon függő, töltött revolverével magát szíven lökte. A golyó azonban célját tévesztette, mert nem a szívbe, hanem a tüdőbe hatolt s azt összeroncsolta. Vérében fekvő találták meg a lövés sajára berohant házbeliek s rögtön orvosért küldtek. Az orvos az első segély nyújtása után nyomban a golyó kivételéhez fogott, de azt mindeddig megtalálni nem tudta. Most élet-halál között lebeg a leány s felépüléséhez az orvosok nem fűznek semmi reményt. A leány gyermeke egy nyugalmazott honvédtisztnek, ki nevével a bálványozásig imádta leányát s kit épen ezért nem is mernek az öngyilkosságról tudósítani. Az öngyilkosság oka a szív titka: a szerelem. Mint egy éjjel jött kiszenői táviratunk jelenti, a boldogtalan leánykának tüdejét sértette meg a golyó. Az egész estét rosszul töltötte; állapota reménytelen.

— **Tűz Pécskán.** Pónta György ópécskai lakos tanyaépülete ismeretlen módon az éj folyamán kigyulladt és az összes gazdasági

eszközökkel együtt leégett. A kár 1025 frt. Biztosítva volt 500 frtig. Mivel a gyújtogatás esete látszik fennforogni, habár a tulajdonosnak erre nézve semminemű pozitív bizonyítéka, vagy alapos gyanúja nincsen, a csendőrség erőiesen nyomoz, de mindeddig sikertelenül.

— **Megtámadott pénzügyőrök.** Nagyhalma gyi levelezőnk írja: Reiff Károly és Tarkó János gurahonczai pénzügyőrököt folyó hó 11-én éjjel 30—40 talácsi lakos megtámadta s őket Herdutz Szilárd bíró jelenlétében s valószínűleg az ő vezetése alatt valóságos ostrom alá vették. Ha a csöcsi és gurahonczai csendőrök közbe nem lépnek, a támadásnak a legszomorúbb következményei lehetnek volna. A bírót felfüggesztették állásától s a bűnrészeseket pedig feljelentették.

— **Elvette az anyósát.** Igen különös, végeredményében nagyon szomorú s alapjában véve páratlanul ritka esetről kell megemlékeznünk. A megrázó tragédiának egy szegény özvegy ember a hőse, a ki M. Radna mellett lakik s aki Petruár Mihály névre hallgat. Ennek az embernek meghalt a felesége, akit illendően megsiratott. Azután, hogy a bánata megszűnt s a gyász véget ért, arra szánta el magát, hogy újból megnősül. Megnősül pedig már azért is, mert az első felesége után negy kis vagyunka is maradt. Ház, amelyben megszokta a lakást és némi földeske, amit művelni kellett. Egyszóval, szüksége volt az asszonyra is, meg az asszonykére is. — Kész lévén az elhatározással, hamarosan kiszemelt magának egy csinos fátát, akit el is vett volna, ha az anyósa közbe nem lép. De hát az anyós megjelent és kereken kijelentette, hogy az a vagyón, ami a felesége után maradt, őt illeti s a házból is, meg a földről is kiteszi Petruár Mihály szűrét, ha azt a leányt veszi oda. Petruár Mihály, a szegény, annyira megszokta a jómódot, a házat, meg a termő földet, hogy azokról nem tudott lemondani s így inkább a fátáról mondott le. Minekutána azonban az asszonynak is, meg az asszonykének is szükségét érezte, hát elvette az — a nyósát, aki épen hatvan esztendő s ki 28 éves új férjével most éli mézeshehetét.

— **Tizenöt láda dinamit.** Négy nappal ezelőtt történt, hogy a grábeni dunagőzhajózási állomásról ismeretlen tettesek elloptak tizenöt láda dinamitot. A nyomozást nyomban megindították és annak már is van eredménye. Azt jelentik ugyanis, hogy a tetteseket a csendőrség már el is fogta. A sikasztók maguk alantos felügyelők, akik közül többeket letartóztattak. A kihallgatások során kiderült, hogy gonosz onélatu lopás esete teljesen ki van zárva.

— **Elgázolta a kocsi.** Dobranov László aradi kocsis fát szállított a vasútról az Oravetz-féle fáttelepre. Tegnap délelőtt 10 órában, amikor a Fa-utca végén a városi mérleg házak mellett fával telt kocsiával elhaladt, egy dülöngöző ember került az úkre elé, Moldován Vaszilie csobános. Váltig kiabált a kocsis rája, hogy térjen ki az útból, de az mintha nem is neki szólt volna, rája sem hederített. Mielőtt aztán az ökröket megállíthatta volna, azok a földre suhant emberen átgázoltak s a nagy, nehéz kocsi keresztül haladt rajta, úgy, hogy mindkét lábát eltörte. Eszméletlen állapotban szállították be a közkörházba, hol most ápolják. A helysinen megjelent Leitner Ernő dr. kerületi orvos és Kovács Antal rendőrhadnagy.

— **Harez az erdőben.** Sánta Gyula kujási lakos, gróf Hunyady Károly erdőre folyó hó 8-án este 7 órakor az uradalmi erdőben járván, tetten érte Zsukonye Ananie kujási lakost az orvvadászaton. Megállásra szólította fel a meglepett embert, de az futásnak eredt, ő pedig utána. Hajsza közben az orvvadász egyszerre megállott s az erdőre felé lött. A golyó azonban feje felett

suhanat tova, mire ő is sérüléssel töltött puskáját megtámadójára sötétítte és azt hátba találta. Súlyos sérülést szenvedett s sebe az orvosok véleménye szerint több heti gyógyulást igényel. A csendőrség a tettest elfogta. Tagadásban van, de folyton ellentmondásokba keveredik. A csendőrség megtette a feljelentést a radnai kir. járásbírósnál.

— Megdézsmálta az éléskamrát. Vecsernyés Mihályné szül. Nyári Julianna nagy-kamarási lakós folyó hó 2-án este 9 órakor belopodott Kőböl Károly udvarába, onnan bemászott az éléskamrába s abból különféle élelmiszerket 13 forint értékben elloptott. A káros feljelentése folytán a csendőrség a nyomozást megejtette s a tettest csakhamar el is fogta, ki a lopást töredelmesen beismeri. Feljelentetett az aradi kir. törvényszéknek.

— Ellopták a pénzt. Ferkó Henrik aradi kerékpártörő segéde, ki jelenleg gróf Zselénsszky Robert ötvenes uradalmában van alkalmazva, eddig ismeretlen tettest meglőptá. A szobájában felkaszott oszalmájából 18 forint 60 kr készpénzt elvittek. A nyomozás folyamatban van.

— Rendőri nyomozás. Nagy ijedten, pírulva állít be egy kis menyecske tegnap délelőtt a tekintetes alkapitány ur hivatalos helyiségébe.

— Kapitány ur kérem, nagy baj van.

— Nagy-e?

— Ellopták az arany órámat, pedig a férjcsakam vette alig három hete a születésem napjára.

Az udvari kapitány helyi kintálja meg a megrémült asszonykát és faggatni kezdi, hogy hát hol, merre járt, kire van gyanúja. A menyecske mindent elmond híven, aztán aláírja a jegyzőkönyvet, eltávozik és a rendőrség erőlyesen nyomoz.

Délután ismét bekopogtat a szemrevaló menyecske. Igen zavart, el-el pírult és folyton veregeti a csipője orrát a napernyőjével.

— Kapitány ur kérem, ne tessék keresztetni az órámat.

— Hát talán megkerült?

A menyecske most vörvörös lesz és akadovva mondja:

— Leoszuott a fűzömbe.

Parasz, ahol nyomozni kellene, ott rendj soha sincsen!

— A lóköltők. Zeller Miklós újpanáti lakosnak két darab lovát eddig ismeretlen tettestek folyó hó 7-re virradó éjjel az istállóból ellopták. A lóköltők valahogy kilestek egy kedvező alkalmat, mikor az istállóban senki sem tartózkodott s tervüket páratlan ügyességgel hajtották végre. A tulajdonosnak még sejtelve sincsen, hogy ki lehet a tolvaj, a falubeliek azonban kóborozgányokat gyanúsítanak, kik néhány nappal előbb a községen átvonultak. A csendőrség a legmesszebbmenő nyomozást indította meg ez ügyben.

— Gyilkosság vadászati közben. Lengyel lapok nem rég azt írták, hogy lovag Myslowski a szászországi földbirtokos fia vadászaton baleset közben életét vesztette. A napokban azonban Myslowski megjelent egy lengyel lap szerkesztőségében s a hirt akként igazította helyre, hogy a fia a vadászaton nem baleset, hanem gyilkossági merénylet következtében vesztette életét. Erről már az államügyészséget is értesítették. Azt mondják, hogy a reményteljes fiatal embert, a ki a földbirtokosnak fogadott fia volt, azért gyilkolták meg, mert őt tartották Myslowski egyetlen örökösének.

— A veszethez áldozata. Intő példa gyanánt szolgálhat megint egy eset, a mikor veszett állat okozta marást semmibe sem veszték, s az illetőt nem vételek orvosi kezelés alá. Még júniusban történt, hogy Szarvason veszett macska megharapott három kis fiút. A szülők a marással nem törődtek, a sebek begyógyultak, de tegnapelőtt a legifjabb fiú, a 7 éves Benkovics Mihály hirtelen megbetegedett, s iszonyu kínok között pár óra alatt a veszethez tünetei között meghalt. A másik két gyermeket most vitték föl a Pasteur-intézetbe gyógykezelés végett.

— Kibolt vasúti állomás. Amerikában történnek olyan hallatlan esetek, a milyen most a déli vasút barcspakrai vonalán történt. Salatina verőse megyei község vasúti állomását ismeretlen tettestek teljesen

kifosztották. Behatoltak az állomási épületbe és az összes raktárakba s minden megmozdíthatót elemeltek. A vasúti pénztár, a jegyszekrény, az elszámolókat, sőt még a fuvarleveleket is magukkal vitték, a raktárakból pedig az összes áruk eltűntek. A pénztár szekrényt másnap a sinek közt megtalálták, természetesen feltörve és üresen. A rablók nem csak az állomást károsították meg, hanem mint a községben híre jár, az állomásfőnököt is, ki vagyonszeres ember és összes készpénzét, valamint értékpapirjait szintén az állomás pénztár szekrényében tartotta.

— Az eldobott szivarvégék. Az eldobott szivarvégék nem tartoznak sem a gusztóznas sem a jóillatú dolgok közé. De hogy az értékes dolgok közé sem tartoznának, azt nem lehet immáron a legjobb akarattal sem elmondani rólok. Köztudomású dolog ugyanis, hogy használt bélyegeken és tollakon kívül eldobott szivarvégéket is gyűjtöttek. Hogy milyen óriási mennyiségű a szivarvégék száma, amelyeket a finyas izlést és nem egyszer a bajszukra feltéskény dohányosok félrevesznek, azt mutatja az a londoni statisztika, mely szerint Angliában a múlt évben nem kevesebb, mint huszonhat millió frank értékű eldobott szivarvégét gyűjtöttek össze.

— Imádó a csapdában. Dolhy József vöröshalmi parasztagdát utolérte az a végzet, amely a férfiak és a vigjátékírók előtt éppenséggel nem ismeretlen. Dolhy József azonban nem abban különbözik a Sganarelle féle férjektől, hogy ő a helyzetet — mint vigjátékíró fogta föl s kétségbeesés vagy véres bosszú helyett a cselekvés terére lépett. Gyanúja volt, hogy a szomszéd fia jár az ő tilosába s hogy megbizonyodhassék, a kertre nyíló hátsó ajtó mellé rókacsapdát állított, a feleségével meg elhitette, hogy Kis-Szebenbe kell mennie. A gazda el is ment, de alig hogy beakonyodott, visszafordult a faluvégéről, hátrapolódzott s elrejtőzködött a padláson. Ejjéltájban csakugyan csapdába akadt a róka, mert iszonyú kiáltások hangzottak az udvar végéről. Dolhy József leszállt a padláról s megtalálta a csapdában a szomszéd fiát, míg az asszony ki akarta szabadítani a megszorult imádót. Dolhy megbizonyosodása után sem adta föl a komikai álláspontot s először a feleségét azután pedig a csábítót alaposan elpáholta.

— Rövid hírek. Balaton-Kis-Szőlősről írják, hogy ott tegnap éjjel és hajnalban négy ízben, rövid, pillanatig tartó földrengést éreztek. Minden rohamot moraj kísért. A község lakossága rémülten szaladt ki hajlékából. Komolyabb baj szerencsére nem történt. — Lőcsén a 18 év óta mint városi alkapitány működő Gábor Gyula fűbe-lőtte magát s szörnyet halt. Tettenék oka eddig ismeretlen. Öngyilkossága nagy feltűnést okozott annál inkább, mivel rendezett anyagi viszonyok közt élt, hivatalában pedig minden a legnagyobb rendben van. — Nagyszebeni távirat szerint a szász központi bizottság elhatározta, hogy október közepére nagy szász gyűlést hív egybe. A gyűlésen részt vehet a volt szász föld minden országgyűlési választója nemzeti és vallási különbség nélkül. — Ó Dombóváron a vasúti állomás gépházában Skirián Sándor fűtő oly szerencsétlenül került két mozdony ütközése közt, hogy menten összezsúszódott. — Belgrádi távirat azt a szenzációs hírt közli, hogy a szeressai osztrák-magyar konzult rablók fogták el és 10.000 font váltságdíjat követelnek érte.

GYÁSZRÓVAT.

† Gombos Károly m. kir. honvédhadnagyot, ki egy könnyelmű lépése miatt oly meggondolatlanul dobta el magát az életet, tegnap délután 4 órakor kísérték ki örök nyugalomra az aradi várba. A temetésen megjelent a 8. honvédgyalogezred Aradon állomásozó zászlóaljának teljes tisztkara Buttykay Adám alezredes vezetésével, valamint a 33. gyalogezred tisztkara is nagy számban. A temetésre a honvédszászlóalj egy százada vonult ki Pop Gyula br. m. kir. honvéd főhadnagy vezetésével.

TANÜGY.

(—) Véglegesített tornatanár. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Nagy Sándor tornatanítót, az aradi kir. főgimnáziumhoz, a X-ik fizetési osztályban végleges rendes tornatanítónak nevezte ki.

(—) Gazdasági ismétlő iskolák. A vallás- és közoktatásügyi miniszter már a jelen évi költség-

ségvetés tárgyalása alkalmával kijelentette, hogy a gazdasági ismétlő iskolák felállítását a népnevelés szempontjából szükségesnek tartja. A miniszter már ez évben megtette a szükséges előkészületeket, nevezetesen a tanítók gazdasági kiképzése céljából a 1896 évi nagyszűnő alatt tanfolyamok tartattak s a földmívelésügyi miniszter a közoktatásügyi miniszter megkeresésére néhány néptanítónak gazdasági szaktanítónak leendő kiképzését elrendelte. A gazdasági tanfolyamokon körülbelül 60—80 tanító nyert kiképzést s így a gazdasági ismétlő iskolák már a jövő évben szerveztetni fognak. A miniszter e célra a költségvetésbe 8000 forintot vett föl. Az új gazdasági ismétlő iskolák költségeit, az ismétlő oktatás költségeinek törvényszerű viselői első sorban a községek fedezik, az állam pedig olyképp nyújt segítyt, hogy egyrészt gondoskodik a szükséges tanterv kiképzéséről, másrészt a tanítók díjazásához hozzájárul. Mondanunk is fölösleges, hogy ez az új intézmény a mi agrikulturnálunkban a nép gazdasági intelligenciájának emelése, államéletünk leghatalmasabb tényezőjének: a közgazdaságnak fejlesztése szempontjából igen nagy fontosságú. Wlassics miniszternek gondja lesz rá, hogy ez fejlesztések is.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

* Színházi hírek. A színházi pénztár előcsarnokába valóságos bucsujárás van szeptember 18-ika óta a mióta Gonda László a bérlet aláírásokat meg kezdte. Mint biztos forrásból és az előjegyzésekből ítélni lehet, a bérlet az idén felülmúlja a tavalyit. Azért is Gonda felkéri úgy a régi, valamint az új bérletre jelentkezőket, hogy szeptember 20-áig ki-ki vegye át a bérlet jegyét nehogy esetleg kellemetlenségek és félreértések származzanak. Bérletet és előjegyzni lehet a bérletre délelőtt 10 órától 12 óráig délután 3-tól 5-óráig a színházi pénztár előcsarnokában az előleges színházi jelentés feltételei szerint.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Kiadott váltóhamisító. Heller Már kereskedő 360 forint erejű váltót hamisított, melyet a vingaifakarékpénztárnál számolt le. A mint a hamisítás kiderült Heller már árkon bokron tul volt. Köröztetvén, sikerült Heller tartózkodási helyét Belgrádban ki-puhatolni; őt magát a szerb rendőrség letartóztatta és az ottani konzulátus megkeresésére a törvényszéknek átadta.

SPORT.

+ Kerékpárosok találkozása. A lippai kerékpáros-egylet arról értesítette az „Aradi kerékpár klub”-ot, hogy szombaton délután berándulnak testületileg Aradra. Az aradi kerékpárosok nagy örömmel fogadták a hírt s azon törekednek, hogy az érkező sporttársakat nagy ovációkkal fogadják; s végezt ma este összerendezet lesz a „Vas” kávéházban, az értekezlet után pedig a választmány ülést tart, hogy a vendéglátás részleteit meghatározzák.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 16. (Saj. tud. táv.) A képviselőház ma délután egy órakor Szilágyi Dezső elnöklete alatt rövid formális ülést tartott, amelyen a közigazgatási és az igazságügyi, továbbá a közlekedési bizottságok terjesztettek elő jelentéseket kisebb fontosságú tárgyokról. Ugyanezeket a tárgyakat egyuttal kitűzték a hetfői ülésre.

Az ülés, mely csak formális volt, ezzel véget is ért.

Szapáryék visszatérése.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. táv.) A Szapáry-frakció ma tartotta meg általunk már jelzett értekezletét, a melyen hajlandóságot árultak el arra, hogy a

szabadelvűpártba beleolvadjanak. A költségvetés megszavazását a kiegyezés létesülését egyáltalán nem fogják megakadályozni.

Szapáry Gyula gróf bevezető szavaiban sajnálkozását fejezte ki Apponyi Albert gróf ipolysághi beszédén, mely által a 67-es alapon álló pártok fuzionálását lehetetlenné tette.

Az absentiusok.

Budapest szept. 16. (Saját tud. táv.) A Ház elnöki irodájának a kilincset egyik képviselő a másiknak adja. A nagy érdeklődés magyarázata az, hogy azok a tisztelt honatyák, a kik a multkorai névsor olvasásánál absensek, távollevők voltak, egymásután kénytelenek jelentkezni, különben mind addig, amíg távolmaradnak, fizetésüket nap-nap után levonják.

Erdekes azonban, hogy ez a levonás ezuttal pusztán fikció. Mert a t. honatyák három hónapra előre szokták kikapni az általányt. — Ha pedig novemberig felosztatják a parlamentet, akkor a levonás már csak írott malaszt, mert honatyáink, a mostaniak a mai mandátum alapján több általányt ugyan nem szednek.

Botrány a színész egyesületben.

Budapest, szept. 16. (Saj. tud. táv.) A színész egyesület mai közgyűlésén nagy botrány volt; sok zajos vita után Bereznay sikkasztással és csalással vádolta az egész választmányt, azt állította, hogy lopnak a házipítésnél és ahol még csak lehetett. Természetes, hogy erre egész viharszerűleg tört ki a botrány, melynek az vetett véget, hogy Bereznay ellen a gyűlés kimondta a megróvást, és állítólag elene följelentést tesznek rágalmozásért.

Magyar nyelv Horvátországban.

Budapest, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Horvátország középiskoláinak tanrendje ma jelent meg, ellátva a király szentesítésével. E tanrend szerint a középiskolai tanulók ezentúl egy-egy évben a latin vagy a francia nyelv helyett a magyar nyelvet tanulását választathatják.

Gyilkosság önvédelemből.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. táv.) Kurka József bórondösseget, a kit Domonyi Lajos detektív a Rózsa-utczában agyonlőtt, tegnap bonczolták föl a törvényszék orvosai. A bonczolásnál Rössel Jenő vizsgálóbíró volt jelen a törvényszék részéről. A bonczoló orvosok megállapították, hogy a holttesten egy lövés van. A 7 milliméteres revolvergolyó a jobb oldali első borda porcánál hatolt a testbe, s lefelé haladva átfurta a főlbágó ütőeret, a tüdőt s a jobb oldali hatodik bordánál a háton akadt meg. Az illető halálát a főütőer megsebzése következtében belső elvérzés okozta. A bonczoló orvosok megállapították, hogy a holttesten több zuzódás is van. A sérülések közül egy nagyobb vérömleny volt a homlok baloldalán, a mely külső, tompa eszközöl, valószínűleg kötőlered. A holttestet bonczolás után egyszerű, ingyenes halottakat megillető koporsóba tették s ma délelőtt egész csendben kivitték a kőbányai új temetőbe s elföldelték.

Egy ifjú öngyilkossága.

Budapest, szeptember, 16 (Saját tud. táv.) Rónay Jenő országgyűlési képviselő 19

éves fogadott fia, Vargha István, forgópisztollyal agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot gyógyíthatlan betegség miatt követte el.

Körözött sziniczagató.

Budapest, szeptember 16. (Saját tud. táv.) Ezen a szimpon a minap azt írták a lapok, hogy a szatmári kir. törvényszék Kömley Gyula volt sziniczagatót magánokirat hamisítás és csalás miatt körözött. A dologban csak annyi az igaz, hogy Kömleynek a törvényszék idéző végzése kézbesíthető nem volt s így ő a hír olvasása után azonnal jelentkezett a szatmári kir. törvényszéknél. Az egész ellene irányuló feljelentés különben is csak egy volt primadonnájának bosszúja s Kömley egy sajnálatos félreértés áldozata.

Agyongázolta a gyorsvonat.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. táv.) Dóczy István dányi születésű 29 éves pályamunkást tegnap este a 502. sz. gyorsvonat a rákosi állomástól mintegy 600 lépésnyire elgázolta. A kerekek a fejét zúzták össze, úgy hogy mindjárt meghalt. Holttestét bevitték a bonczoló intézetbe a rendőrség pedig vizsgálatot indított, hogy a szerencsétlenségnek ki az oka.

Kinevezések a rendőrségnél.

Budapest, szept. 16. (Saját tud. táv.) A belügyminiszter Máltás Hugó kapitányi illetményekkel ellátott özmzetes rendőrtanácsost a VII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába való sorozással valóságos rendőrtanácsossá, Garlathy Ödön rendőrtfogalmazót pedig a VIII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába kerületi kapitánynya nevezte ki, azonkívül Almásy György kerületi kapitányt a VIII-ik fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Halál a fogházban.

Budapest, szeptember 16. (Saját tud. táv.) Zvoda János lipómegei születésű 30 éves napszámos, akit valami kihágás miatt 24 órai elzárásra ítélték, tegnap délután a VI. kerületi kapitányság fogházában szívgörösöket kapott, miközben hanyatt vágódott a kövezeten, úgy hogy koponyája megrepedt. A mentők haldokolva vitték a Rokusba, a hol nemsokára meghalt.

A 86-osok elutazása.

Budapest, szeptember 16 (Saját tud. táv.) A 86-ik gyalogezred három zászlóalja, mely a fővárosban tartózkodott, ma délelőtt utazott el új állomáshelyére Boszniába Plevljába. A bucsúzásra nagy közönség gyűlt össze a Károly-kaszárnyába, a melynek nagy része a bakák hozzátartozóiból állott. A katonák zeneszó mellett vonultak ki a keleti pályaudvarba, s onnan utaztak el, hogy a 32-ik gyalogezred lent levő zászlóaljait felváltsa.

Drága feledékenység.

Budapest, szept. 16. (Saj. tud. távirata.) Lukács Gyula országgyűlési képviselő felesége tegnap a Lónyay-utca 13. sz. üzletben egy tizest váltott, miközben ott felejtett egy osomagot. Osakhamar észrevette s visszasietett az üzletbe, de a osomagot egy asszony, aki együtt volt vele az üzletben, már elvitte. A osomagban volt egy Mázsek Anna névre szóló cselédkönyv, fehér-lila szegélyű papírskatulyában levélké, egy lilaszínű papírskatulya, benne több aranyszusz, aranykarika, ezüst sasköröm, egy arany koozka és egy 300 forint értékű arany karperecz bordeau-tokban, középen briliánsokkal. A rendőrség nyomozza a ragadós kezű asszonyt.

Villamosütés.

Budapest, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Tegnap, mikor az irgalmasok kórházánál a Telefon Hirmondó drótjait fel akarták rakni, az egyik drót a villamos vezeték érintéséve a földre esett. A villamos drót megütötte az

arra haladó Mózser Gábor két lovát s azok menten összeestek. A villámütött lovakat az állatgyógyintézetbe vitték.

Az idegenforgalom.

Budapest, szept. 16. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 19797 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 10767, a nyugati 7790, a délin 1240. Elutazott összesen a fővárosból 16843. Es pedig a keleti pályaudvaron 8758, a nyugatin 7603, a délin 482.

Összeütközött vonatok.

Sátoralja-Ujhely, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) A Miskolcz felől jövő személyvonat összeütközött ma a Sátoralja-Ujhelyről indult vonattal. Három utas súlyosan, tizen négy pedig könnyebben megsebesült.

Meglőtt képviselő.

Sófia, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) A községtanácsi választásoknál, — melyeknél kizárólag a kormánypárt győzött, — több helyütt verekedésre került a sor. Sladnóban a verekedés annyira elfajult, hogy Dajramatjev radodarovpárti képviselőt revolverrel megsebesítették. Ugyanott több embert letartóztattak.

Az elfogott merénylők.

Páris, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) A rendőrség szerint az elfogott dinamitosok nem terveztek semmiféle merényletet a czár ellen, mert kizárólag féniék, akik üzelmeiket kizárólag Anglia ellen irányozták.

Menelik és a béke.

London, szept. 16. (Saj. tud. táv.) Ide érkezett hírek szerint Olaszország Menelik királylyal a békét megkötötte.

Pusztító vihar.

Athén, szeptember 16. (Saj. tud. táv.) Ma itt és Görögország több részében óriási vihar dult. Phalesonban a vihar rombadöntött egy sátrat, melyben menekülő örmények voltak elhelyezve.

DANKO PISTA HANGVERSENYEI.

Szeptember 19. és 20-án: Aradon.

" 21-én: Pécskán.

" 22-én: Pankotán.

" 23-án: Borosjenőn.

" 24-én: Borossebes.

" 25-én: Kisjenőn.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Sertésszállítás Kőbányára.

A kereskedelemügyi miniszter Magyarország területéről származó sertéseknek Kőbányára való szállítását az alábbi feltételek mellett engedélyez meg:

1. A Kőbányára fölszállítható sertések létszámát 30.000 darabban állapítom meg. Amint a beállítás ezt a létszámot elérte, a további beállítást osakis a Kőbányáról időközben elszállított sertések számának arányában engedem meg.

A későbbi beállítások engedélyezésére a kőbányai állategészségügyi hivatalhoz érkezett bejelentések időrendje megadva.

2. A sertések beállítását Kőbányán csupán azon szállítókba engedem meg, melyek vasúttal, illetve a sertések föl- és lerakására külön rakodóval bírnak, továbbá pedig megfélelő módon fertőtlenítenie vannak. Sertéseknek a kőbányai piacon lábon való hajtását még kivételesen sem engedem meg.

3. A vásárokon vett (szedett) sertések kizárásával Kőbányára csakis olyan sertések szállíthatók:

a) melyek falkákban együtt neveltettek vagy hialókban együtt tartottak és 120 kg. vagy ezenfeletti súlyúak bírnak;

b) melyek oly körülményben származnak, ahol a sertésekre ragadós betegség miatt semmiféle (udvari, majori, községi) zár főn nem áll;

c) melyek ily körülményből más sertésektől elkülönítve legalább harmincz napon át megfigyelés alatt álltak és a megfigyelés tartama alatt, valamint az elállításakor állatorvos által egészségeseknek találtattak;

d) melyek származási illetve elkülönítési helyükről fertőző terület kintése nélkül hajthatók vagy pedig szekéren szállíthatnak a fölirakó vasúti állomáshoz, végül

e) melyek tulajdonosai két tanu előtt aláírt nyilatkozattal kötelezik magukat, hogy a Kőbányára fölhozott és ott tartott falkákban esetleg gyanusnak látszó állatokat, a hivatal egyszerű felszólítására, kártérítésére való igény nélkül lessurják, illetve azonnali levágásra eltávolítják.

4. Az a sertéstulajdonos, aki Kőbányára sertéseit szállítani kívánja, a föl szállítandó sertések számát és elkülönítés helyét az illetékes kerületi állami állatorvosnak tartozik bejelenteni.

Ha a Kőbányára érkezett sertések között a kirakás alkalmával csak egy darab sertés találtatnék is ragadós betegségben szenvedőnek vagy gyanusnak: a egész szállítmány a földadás helyére azonnal visszaküldendő, vagy levágás céljából azonnal elszállítandó.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1896. szeptember 1-től 15-ig 26,422 személy, bevétel 2531 frt 10 kr. Szállított 1896. szeptember hó 1-től 15-ig 25541 személy, bevétel 2488 frt 60 kr. 1896. január 1-től szállított szeptember hó 15-ig 829288 személy, bevétel 81812 frt 95 kr. Szállított 1896. január 1-től szeptember 15-ig 317486 személy bevétel 31296 frt 95 kr. Szállított 1896. szeptember 1-től 15-ig 8547780 kilogramm teher, bevétel 1568 frt 10 kr. Szállított 1896. szept. 1-től szept. 15-ig 8650570 kilogramm teher, bevétel 1617 frt 88 kr. Szállított 1896. jan. 1-től szept. 15-ig 59449420 kilogramm teher, bevétel 24966 frt 19 kr. Szállított 1896. jan. 1-től szept. 15-ig 44918180 kilogramm teher, bevétel 20804 frt 58 kr.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Szeptember 15. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 58—54 krig. Fialat közép (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krig. (paronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Közép (paronként 220—220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi szeptember hó 18-án volt készlet 5075 darab, 1896. évi szeptember hó 14-én felhajtott — darab, 1896. évi szeptember hó 14-én elszállított 872 darab, 1896. évi szeptember hó 15-én marad készletben 4765 darab. A hízott sertés ületirányzata: Változatlan.

S z e p t e m b e r 1 6 .

— Szeptember 16. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslák 5 frt 20 kr. métermassánsként.

Budapesti gabnabőzede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 16. d. u. 5 óra.

Buza bőségi új 6.85—7.25
Buza tiszavidéki 7.05—7.40
Buza pestvidéki 7.—7.35
Buza fejérmegyei 7.—7.35

Buza bőségi	7.05—7.45
Roze új, elsőrendű	6.15—6.25
Roze új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	4.10—4.40
Arpa égetni való	5.10—5.80
Arpa sörfőzdei	6.40—7.70
Zab	5.55—5.85
Tengeri bőségi	8.70—8.90
Tengeri másnemű	9.70—10.75
Káposzta-repoze bőségi	9.90—10.50
Koles	—
Buza márczius—április	6.98—7.—
Buza szeptember—október	7.25—7.28
Buza május—június	—
Roze szeptember—október	6.82—6.84
Tengeri május—június	8.94—8.98
Tengeri július—augusztus	3.74—3.78
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.82—5.84
Zab szeptember—október	5.27—5.29
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.10—11.15

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. szeptember 16.

Magyar aranyárúradék 4%	122.25
Magyar koronárúradék 4%	99.25
Magyar arany 4 1/2%	123.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyelvény-sorajegy kölcsön	155.—
Tiszasabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papírárúradék	101.50
Osztrák járadék eszt	101.50
Osztrák járadék arany	123.25
Koronárúradék	101.—
1860-iki államsorajegy	145.—
Osztrák-magyar bankrészevény	250.—
Magyar hitelbank részevény	403.50
Osztrák hitelbank részevény	389.80
Osztrák-magyar államsvasut	866.50
20 frankos arany (Napoleon'or)	9.50
Német birodalmi márka	58.65
London	119.65
Páris	47.55

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Jellem védője. (Gurahacz) Arra magunk is kíváncsiak vagyunk, hogy az ön ezikke minek felel meg. Ugy látjuk semminek. De mi is akar az voltaképpen lenni? Azután legyen szives nekünk megfajteni az alábbi rébuszok értelmét, miket ezikkéből úgy hirtelen böngeztünk ki: Falura lett szabadolva; az életnek valóságos nyílt és megtört útja, az ártatlanság közelbeni jelenléte; általa megragadott alkalom; regatta-czipő ábrázoló nyelvűség; nem volt tulnyomó erejű aknája stb. No de ilyet! Magánlevelet írni nem érünk rá, de nem is szükséges.

K. K. (Battonya). Azt hisszük, lehetséges. Forduljon kérelmével a legközelebbi szolgabíróshoz, talán a pécskaihoz. Ott bizonyára utbaigaszítják, hogy az aradmegyei felránduló-csoporthoz csatlakozhatnak-e a battonyiak is. Az ut úgy tudjuk, két napi ellátással és szállással együtt személyenként 5 frtba kerül azoknak, kik a csoportban utaznak.

R. M. J. (T-d) Ugy látszik, van tehetsége e fajta dolgokat megírni, csak hogy nagyon darabos még a stílusa s nem tudja eléggé megválasztani a tárgyat. Próbáljon mást.

Sz. P. (Budapest) B. ohajtása szerint történt. A kérdéséből még egy részlet van hátra. A napokban levél megy.

M. L. (P-s) Es idő szerint nem véljük helyén valónak felizgatni a kedélyeket. A miket ön nekünk beküldött, különben is nagyobbraest meg voltak már írva lapunkban.

IDEGENEK NEVSORA.

— Szeptember 16. —

Fehér Kereszt szálloda: Lieneszky Adolf kereskedő, Budapest. Bandl J. főkapitány, Temesvár. Ráth Ferencz né földbirtokosné, Erzsébetfalva. Ortín Viktor utas, Budapest. Dr. Büchler Ignác orvos és neje, Kolozsvár. Pap Miklós közjegyző, Gyula. Vörös Ernő utas, Budapest. Buchbudig A. utas, Bécs. Heller N. kereskedő, Bécs. Vass szálloda: Klein Ignác kereskedő, Temesvár. Lövinger Armén kereskedő, Bucsáva. Petrus János jegyző, Seprős. Strasser Lajos birtokos, Gurahacz. Freund Sándor kereskedő, Budapest. Balta Dezső birtokos, Kupa. Szalmási Béla kereskedő, Budapest. B. Maurer J. birtokos, Budapest. Fried József mérnök, Brúape t. Wáry Károly kereskedő, Bécs. Szőke János töltényeséti bíró, Debrecen. Bö-zorményi József ügyvéd, Beregszász. Szőke Bálint törvényszéki elnök, Zila. K. Béla ügyvéd, Nagyvárad.

Három Király szálloda: Br kóczy Jánosné gazdaszszony, Barakony. Baráth Mihály mészáros, Budapest. Szarnyaosky Lajos szűrszabó, Budapest. P. ch Henrik kereskedő, Gurba László Henrik gépész, Pécsak. Acám György tartólkos tizedes, F. Szt. Miklós. Sima Pampilius erdész gyakornok, Széplak. Mumák N. jegyző, Pécsak. Szenteay Imre kereskedő, Temesvár. Polák Zsigmond kereskedő, Nagyvárad. Kovács Endre kereskedő, Gyula. Seinda Ferencz utas, Datta.

KIS LOTTO.

Prágai:

37, 40, 87, 88, 61.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3.

Tisztelettel ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujdonságainkat nagyválasztékban

Divatkelmek

60 krtól minden árban 7 frtig, ugyszintén

fekete kelmekben;

fekete és színes selymek, bársonyok, férfi divat áruk, takarók, szőnyegek és függönyök.

Női felöltők

dus választékban a legujabb faconokban. Ugyanezek mérték után is kitűnően készítettnek.

KELENGYÉK.

Kelengye árukban

uj szállítmányok érkeztek, remek kiállításban s nagyválasztékban.

Raktáron több mint 1000 min-tadarab van,

ugy olcsó, mint a legfinomabb minőségben.

KELENGYÉK

nálunk csak a legjobb vászonból, kezesség mellett készítettnek és a versenyt bármely budapesti vagy bécsi czéggel felvesszük.

ÖLTÖZÉKEK

a legdivatosabb faconokban saját női szabóságunkban minden árban készítettnek. Becses pártfogást kérve, maradtunk

mely tisztelettel:

Probst Károly és Társai

1255

Aradon.

A „DOBRÁNSZKY“-féle sör-csarnokban.

Ma csüörtökön, szeptember 17-én

utolsó előadás

Kiemelendő:

JOKL GEIGER

életkép.

Közkívánatra!

Közkívánatra!

A klabriasparthie.

Pénteken, szeptember hó 18-án

búcsú előadás

Közkívánatra!

Közkívánatra!

A klabriasparthie a törvény előtt.

(A klabriasparthie folytatása.)

Keszete 8 órakor. — Szabad bemenet.

Rezervált helyek.

1277

Magy. kir. államvasutak.

113984/96. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. év végéig szükséges pályafentartási és műhelyi szerszámok és eszközökre, csákányok, lapátok, ásók, fúrók, taligák, vasalt kutvedrek, szénkosarak, ráspolyok, reszelők, fűrészek, gereblyék, szalagmértékek, lámpaollók, papirollók, és bádorgvágóollók, gyaluk, gyaluvasak, csavarhuzók, kalapácsok, üvegvágo gyémántok, lakatok, téntartók, jelzőszálók, kender tárcsák, fehérneműk, kátrányozott vonat jelző zsinégek, köszörűkövek, jelzősipok, bádogos munkák u. m. lámpások, kannák, tűzoltó és vízvedrek, durranó gyutacs szelenczék, jelzőtárcsák, kármentő tálak, szelenczék stb. stb. vasa t emelő rudak, tűzicsáklák, összehajlítható mérő pálczák, székek, altiszt karkörök, irattáskák bőrből, borjubékok, kalauz kúrtók, irodalámpák, kalauz kúrt zsinórok, kefeneműk, hőmérők, palaczkok, poharak, kavicsrostélyok stb.-re iparnemenként csoportosítva nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen tárgyak szállítására a m. kir. államvasutaknál érvényben levő 129381/91. számú általános és az egyes tárgyakra nézve fenálló különleges szállítási feltételek, rajzok és minták mérvadók és kötelezők.

Az említett feltételek, szabványrajzok és határozmányok valamint a részletes ajánlati űrlapok az igazgatóság anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályánál, Budapest, Andrassy-út 73. szám II. em. 43. ajtó, a minták pedig a budapest józsefvárosi állomáson levő központi szerthárban a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig

a feltételek és rajzok az igazgatóság nyomtatványtárából, a megszabott árak lefizetése mellett; a pályázati részletes feltételek és a szükségleti kimutatás pedig az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhetők.

A hirdetmény teljes szövege és a részletes jegyzékek ezenkívül va amennyi vidéken székelő üzletvezetőségnei is megtekinthetők.

Minden ajánlattevőről feltétele tetik, hogy a pályázati és szállítási feltételeket, szabványrajzokat, és mintákat jól ismeri és kötelezőknek elfogadja:

Az ajánlatok kizárólag az e célra felfektetett és az anyag és leltár beszerzési szakosztályánál ingyen kapható űrlapon állítandók ki, ugyanott megtudhatók a szállításra vonatkozó közelebbi módok is.

A lepecsételt aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési (A. V.) szakosztályához címezve legkésőbb 1896. évi október 10. évi déli 12 óráig beküldendők, illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan rávezetendő ajánlat 113984. számhoz leltári tárgyak szállítására.

Az ajánlott tárgyak értékének 5%-a készpénzben, vagy állami betétekre alkalmas érték papirokban bánatpénzképen legkésőbb 1896. évi október 9. déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál letendő.

Nyertes szállító ezen bánatpénzt, 10% óvadékra tartozik kiegészíteni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő a letett bánatpénzről szóló betéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest 1896. augusztus hóban

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Magyarát község házánál

f. hó 20-án d. e. 10 órakor tartandó
rendes őszi hegyközségi
közgyűlésrea magyarati szőlőbirtokosok
tisztelettel meghívtnak.

T a r g y a i:

1. Szüreti határidő kitűzése.
2. 1897. évi költségvetés megállapítása.

Magyaraton, 1896. évi szeptember 13.

1274

A hegykapitányság.

Aradvármegye alispánjától.

21818/896. sz.

Pályázat.

Aradvármegye eleki járás szolgabírói hivatalnál ajárási írnioki állás üresedésbe jöven, arra a mennyiben esetleg áthelyezéssel töltenék be, egy másik járási írnioki állásra ezennel pályázat nyittatik.

A járási írnioki állás javadalmazása évi 500 frt fizetés és 50 frt lakbér.

A pályázati kérvények, melyek az 1883. I. t.-cz. 19. §-ában meghatározott képesítettséget, valamint az eddigi alkalmazást igazoló okmányokkal felszerelendők, folyó évi október hó 25-éig a vármegye főispánja, Méltóságos Fábán László urhoz nyújtandók.

A megfelelő képesítéssel bíró kiszolgált altisztek az 1873. II. t.-cz. 5. §-a értelmében előnyvel bírnak.

Aradon, 1896. szeptember hó 11-én.

Szathmáry Gyula,
alispán.

1275

809/1896. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a szél-utca kikövezése, csatornázása s az ezekkel kapcsolatos munkák teljesítése és előállítására íránt f. é. szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikialtási-ár: 4021 frt 53 kr.

Bánompénzül letendő a kikialtási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1896. évi szeptember 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

ÜZLET ÁTVÉTEL!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Andrassy-tér 15. sz. alatt, a Nádor szállodával szemben a**

„JOKEY“-hoz czimzett

férfi-divat és norinbergi

diszmű áru üzletet

minden teher és követeléseivel együtt a mai napon átvettem, s azt ezentul

KOCIZKY M.

a „JOKEY“-hoz

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt a kor igényeinek megfelelő legjobb és legujabb áruval felszerelve, tovább vezetem.

Főtörékvésem az, hogy t. vevőim bizalmát és teljes megelégedését kiérdemeljem.

Becsés pártfogásáért esdve vagyok

kiváló tisztelettel

KOCIZKY M.

1266